

جغرافیا

۱- گزینه «۱»: نخستین روستاها و شهرهای پرجمعیت و همچنین تمدن‌های اولیه در کنار رودهای دجله و فرات، نیل، کارون، سند و ... پدید آمدند. در سکونت‌گزینی انسان‌ها در این مناطق، عواملی چون آب فراوان، آب و هوای ملایم و خاک حاصل‌خیز جلگه‌ها نقش مهمی داشته است. دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مربوط به علم اقتصاد می‌باشد در صورتی که جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد که بررسی همه جانبه بر روی معیشت انسان‌ها خواهد بود.

گزینه «۳»: یک اصل هواشناسی می‌باشد.

گزینه «۴»: بررسی مسائل و ویژگی رودهای ایران می‌باشد که یک پدیده طبیعی را مورد بررسی قرار داده است و از دید همه جانبه خبری نیست.

(امامی) (پایه دهم - درس اول - جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر - کل‌نگری یا دید ترکیبی در جغرافیا - صفحه ۷) (متوسط)

۲- گزینه «۲» -

الف) کوه‌های شرق و جنوب شرقی: در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را «ناهمواری‌های مریخی» یا کوه‌های مینیاتوری می‌نامند.

ب) کوه‌های زاگرس: چین‌خوردگی‌های دیواره ماندندی با دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر، چشم‌انداز نواحی کوهستانی غربی کشور را تشکیل داده است.

ج) بخش اعظم چین‌خوردگی وسیع البرز، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است. فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترن سبب شکل‌گیری قله دماوند شده است.

د) ناهمواری‌های منطقه کوهستانی مرکزی دو نوع است: بخشی از کوه‌های چین‌خورده که به آن‌ها کوه‌های مرکزی گفته می‌شود و برخی توده‌های نفوذی آذرین که به آن‌ها کوه‌های منفرد مرکزی می‌گویند. بررسی سایر موارد:

به صورت جابه‌جا نوشته شده‌اند یا به منطقه کوهستانی درست اشاره نکرده است.

(امامی) (پایه دهم - درس چهارم - ناهمواری‌های ایران - سرزمین‌های کوهستانی - صفحه ۲۳ الی ۲۹) (متوسط)

۳- گزینه «۳» - ضرورت تأمین امنیت کشور ایجاب می‌نماید تا در سیاست‌گذاری‌های جمعیتی مقوله تأمین نیروی دفاعی کافی برای حفظ تمامیت ارضی و حفظ حدود و ثغور مرزها و مقابله با دشمنان میهن مورد نظر قرار بگیرد. و حاکمیت یک کشور نشان‌دهنده استقلال و اقتدار سیاسی آن است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مرزها از این نظر اهمیت دارند که قلمرو رسمی اعمال مدیریت سیاسی هر کشورند و حدود حاکمیت و اداره یک حکومت را تعیین می‌کنند.

گزینه «۲»: نظام سیاسی: در واقع، همان حکومت است که وظیفه اداره امور سرزمین و جمعیت را بر عهده دارد.

گزینه «۴»: سیاست‌های راهبردی مجموعه‌ای از برنامه‌های کلان یک کشور می‌باشد.

(امامی) (پایه دهم و یازدهم - درس هفتم و دهم - ویژگی‌های جمعیت ایران - کشور، یک ناحیه سیاسی - سیاست‌های جمعیتی - ارکان بنیادی کشور - صفحه ۶۹ و ۱۲۸) (دشوار)

۴- گزینه «۴» -

الف) در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

ب) در عصر هخامنشیان، داریوش کشور را به سی شهری که همان شهر می‌باشد، تقسیم کرد و برای هریک از آنان مأمورینی گماشت که آنها را شهریان و به یونانی «ساتراپ» می‌گفتند.

ج) شهر: محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده است.

د) شهرستان: واحدی از تقسیمات کشوری یا محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند بخش هم جوار تشکیل شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های دیگر به شکل جابه‌جا موارد را توضیح داده است.

(امامی) (پایه دهم - درس هشتم - تقسیمات کشوری ایران - تقسیمات کشوری در ایران - صفحه ۷۴ و ۷۵) (دشوار)

۵- گزینه «۳» - وجود هوا کره (اتمسفر) در سیاره زمین است که آن را از سایر سیارات جدا می‌کند، زیرا به واسطه هواکره، زیست کره (بیوسفر)، قادر به حیات است. علاوه بر این، هواکره بر روی آب کره و سنگ‌کره نیز تأثیر می‌گذارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

هر سه مورد ناحیه می‌باشند که با توجه به تعریف ناحیه می‌توان گفت که ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی (طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد، به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. که برای هر سه مورد یکسان است.

(امامی) (پایه یازدهم - درس سوم و اول - معنا و مفهوم ناحیه - نواحی آب و هوایی - ناحیه - اهمیت هواکره - صفحه ۲۲) (متوسط)

۶- گزینه «۴» - فعالیت‌های انسان در بهره‌برداری از محیط طبیعی موجب تغییر پوسته زمین و کندن و حمل و جابه‌جایی سنگ‌ها و خاک‌ها در مکان‌های مختلف می‌شود؛ برای مثال، حفر معدن و تونل، ایجاد جاده‌ها، ساختن سدها و منحرف کردن مسیر رودها، شخم زدن زمین و از بین بردن پوشش گیاهی، تغییرات زیادی در پوسته زمین ایجاد می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در چند سده اخیر، جوامع انسانی به دلیل توسعه صنعتی و اقتصادی و مبتنی بر سرمایه‌داری، تغییرات نامطلوبی در محیط طبیعی پدید آورده‌اند.

گزینه «۲»: تنوع زیستی در اثر تمرکز زیاد جمعیت در سواحل و فعالیت‌های انسانی در معرض خطر قرار گرفته است.

گزینه «۳»: تأثیر دین بر زندگی اجتماعی انسان‌ها را بیان می‌کند و ارتباطی با موارد طبیعی ندارد.

(امامی) (پایه یازدهم - درس چهارم و پنجم - ناهمواری‌ها و اشکال زمین - نواحی زیستی - انواع هوازدگی - حفاظت از نواحی زیستی - صفحه ۴۳ و ۵۸) (متوسط)

۷- گزینه «۱» - از جمله کشورهای نیمه پیرامون می‌توان به چین، اشاره کرد.

بررسی موارد نادرست:

گزینه «۲»: کشور انگلستان و بیش‌تر کشورهای اروپایی استعمارگر در رده کشورهای مرکز یا سرمایه هستند.

گزینه «۳»: مربوط به کشورهای پیرامونی است.

گزینه «۴»: به کشورهای مرکز یا سرمایه پرداخته است.

(امامی) (پایه یازدهم - درس هشتم - نواحی اقتصادی - مرکز - پیرامون - صفحه ۱۰۶ و ۱۰۷) (متوسط)

۸- گزینه «۳» - مرزها تأثیر به سزایی در جابه‌جایی مسافران و مبادلات بازرگانی (صادرات و واردات کالا) و توسعه اقتصادی کشورها دارند. به همین دلیل، امن بودن یا ناامن بودن آن‌ها بر رونق اقتصادی کشورها تأثیر می‌گذارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حساسیت به مرزها را توضیح داده و نیاز به مراقبت و نظارت را بیان می‌کند.

گزینه «۲»: ارتباط با سرزمین دارد.

گزینه «۴»: به ناپرابری اقتصادی اشاره دارد.

(امامی) (پایه یازدهم - درس دهم - کشور، یک ناحیه سیاسی - اهمیت مرزها - صفحه ۱۳۴) (متوسط)

۹- گزینه «۲» - حوزه نفوذ مغازه ۲ از همه وسیع‌تر است و دامنه نفوذ آن در قسمتی که مغازه‌های ۱ و ۳ قرار دارند، محدودتر است و در قسمتی که مغازه دیگری وجود ندارد، بیش‌تر وسعت یافته است زیرا هیچ مانعی برای توسعه مغازه وجود ندارد.

مغازه ۳ از نظر حوزه نفوذ در مرحله ۲ قرار می‌گیرد و از سه جهت محدودیت دارد.

بررسی موارد نادرست :

دیگر گزینه‌ها موارد مربوط به حوزه نفوذ و دامنه نفوذ را به درستی بیان نکرده است.

(امامی) (پایه دوازدهم - درس اول - شهرها و روستاها - حوزه نفوذ سکونتگاه - صفحه ۹) (دشوار)

۱۰- گزینه «۴» - با توجه به انواع شیوه‌های حمل‌ونقل، حمل‌ونقل جاده‌ای برای مسافت‌های نزدیک، حمل‌ونقل ریلی برای مسافت‌های نسبتاً دور و حمل‌ونقل آبی و هوایی، مناسب مسافت‌های دور می‌باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

در دیگر گزینه‌ها، ترتیب شیوه‌های حمل‌ونقل از نظر مسافت به درستی رعایت نشده است.

(امامی) (پایه دوازدهم - درس سوم - ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل - شیوه‌های حمل‌ونقل - صفحه ۴۵ الی ۵۵) (دشوار)

۱۱- گزینه «۳» - انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند؛ با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. ویژگی‌های طبیعی نواحی بر مدیریت سامانه‌های حمل‌ونقل تأثیر می‌گذارند. آب‌وهوا بر حمل‌ونقل تأثیر مستقیم دارد. مانند کشورهای اسکاندیناوی که با توجه به زمستان‌های سخت، بارش برف و یخبندان، تجهیزات خاصی در پاک‌سازی جاده‌ها یا احداث فرودگاه‌ها به کار گرفته می‌شود، یا به کارگیری ماشین برف روب مجهز به جی پی اس جاده‌ای برای پاک‌سازی جاده‌ها در کانادا.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به نقش آب و هوا در سلامت پرداخته است.

گزینه «۲»: برای کاهش سوانح جاده‌ای، توجه به اقلیم و پیش‌بینی وضع هوا، راهکار بسیار مناسبی است. توجه به وضع جوی منطقه در پروژه‌های راه‌سازی و طراحی سامانه‌های حمل و نقل بسیار مهم است.

گزینه «۴»: انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(امامی) (پایه دوازدهم، یازدهم و دهم - درس پنجم، دوم و چهارم - مدیریت حمل و نقل - انسان و ناحیه - آب و هوای ایران ویژگی‌های طبیعی در حمل و نقل - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - آب و هوا و سامانه‌های حمل و نقل - صفحه ۶۲، ۱۲ و ۴۴) (دشوار)

۱۲- گزینه «۱» - سنجنده‌های ماهواره‌ای طیف‌های مختلف بازتاب شده از سطح زمین را به صورت رقومی دریافت و ثبت می‌کنند. سپس، این داده‌های رقومی به ایستگاه‌های زمینی، مانند گیرنده‌های موجود در سازمان فضایی ایران، ارسال می‌شود. در مرحله بعد نرم‌افزارهای رایانه‌ای پیشرفته داده‌های رقومی دریافت شده را تحلیل و به تصاویر مورد نیاز تبدیل می‌کنند. بررسی سایر گزینه‌ها:

موارد به شکل جا به جا نوشته شده است.

(امامی) (پایه دوازدهم - درس ششم - فنون و مهارت‌های (۳) کاربرد سنجش از دور در مطالعات جغرافیایی - صفحه ۱۱۲) (متوسط)